

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feladás szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Égész évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónap 1 " 20

Mit tanultunk eddig?

Makó, okt. 12.

Elég régen járjuk már a háboru iskoláját, hogy felvehetjük ezt a kérdést, mely olyan mosolygatóan cseng vissza kisiskolás korunkból. Es elég sokat tanultunk már ahhoz, hogy letehesük az első kollokviumot.

A harmadfői kósspos háboru legnagyobb a háborúról való fogalmainkat korrigálta meg. Más szinben mutatja azt, amiben elpuhult korunk csak a borzalmakat látta azelőtt. Azóta megláttuk a háboru nagy érzéseket teremtő, osztályokat, pártokat, nemzeteket összeforrasztó erejét. Azelőtt csak a háboru kegyetlenségéről tudtunk. Azóta láttuk a nemes önzetlenségnek, a szeretetnek, az önteláldozásnak megható érzéseit, amelyeket kitérőse támasztott. Azelőtt csak az ellentétet és gyűlöletet tudtunk, amit ököl van a nemzetek köze, most tudjuk az is, hogy testvéri érzési támaszt nemzetek és fajok közt, melyek egymás gyűlöletében születnek és nevelődnek. Sőt ennél tovább is ment az egyesítő erő, pártok egyesültek és nemzet és király egyesült és a Kossuth-nóta összebékült a Ferenc József nevével. Ez a legnagyobb csuda, amiről aki álmodni mert volna, nem volt egy lélek az osztrák magyar monarchiában. Se államiért, se költő.

Csakugyan a csudák idői ezek. Az a háboru, amely fölébresztette a nemzetek sívó önértelét, féltámaszát, lelkesedését a egy anyagias és kicsinyes generációt nagytelekre hevített, olyan teremtő erővel tett bizonyosságot, amirehöz fogható csak a napóleoni idők egy egy fázisa mutat. Ez a háboru, a borzalmak és rettenetek ideje, a kegyetlen és embertelen háboru visszaadta az idealizmusba, a lelkesedésbe, az emberbe vetett hitet. Már-már ott voltunk, hogy hiszünk annak a szatirikus fotográfiának, amely letagadja nagy történelmi korok nagy idealizmusát. Már-már ott voltunk, hogy egy ferde társadalmotudománynak adunk igazat, mely egyéni- és osztály-érdekekből magyarázza az egész világhistoriát. Hol vannak most e bölcsék? Látták-e a lelkesedést? Elhiszik-e már, hogy van idealizmus? Ugy-e hogy ott is van haza, ahol nincs jog? Ugy-e, hogy élő erő még az a lelkesedés, amiről kimutatták, hogy ásatag lim-lom, ataviszikus visszafélés, elmúlt idők hulladék szemelje?

Ezeket már a háboru első heteiben megtanultuk. Azóta sok más igazsága is nyilvánvalóvá lett a nemzeti életnek. Közülük a legnagyobb: hogy a háboru nem a sergek, hanem a nemzetek, nem-

csak a nyers erők, hanem a szellemi és erkölcsi erők próbája is. Egy nemzet egész kultúrája, egész idealizmusa, egész legyelme, egész szervezete az, amiről itt tanúságot kell tenni. Hiába van meg az erős hadsereg a hiába van az teli hadi erényekkel, hogy ha maga a nemzet meg van romolva a rohadó nemzetnek, hogy lehessen ép a hadserege? Érvényesül a nemzetek kultúrája is, mint ahogy már

Szedánál is a német iskolamesterek győztek a japán háboru is megmutatta az intelligenciának hadi dolgokban való óriási fölényét is. Érvényesül a nemzetek etikája is, nemcsak a tömegeké, melyeknek helyt kell állni, hanem a vezéreké is, akiknek vállán minden felelősség nyugszik.

Nem, ez nem a nyers erők próbája, ez sokkal több annál: ez isenítélet a nemzetekről.

Orosz futás mindenfelé.

A Kárpátok között nincs már ellenség.

Győzelmes harcaink Przemysl körül.

Dicső hadseregünk már kiverte az ellenséget a Kárpátok közül. Galícia vérszátott földjéről még nem lehetett kiűzni az ellenséget. Ott még kemény csaták vannak, de Przemysl már felszabadult az oroszok körülzárása alól. Mai híreink a következők:

Przemysl felszabadult

Gyors előrenyomulásunk a San felé felszabadította Przemyslt az ellenséges körülzárás alól. Saját csapataink bevonultak a várba. Ahol az oroszok még velünk szemben álltak, ott megtámadtuk és megvertük őket. A sieniawai és lezajki folyók felé való menekülésük közben tömegesen ejtettünk foglyokat.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökeinek helyettese.

Nagy orosz vereség Ökörmezőnél.

Szatmárnémeti, okt. 12.

Ökörmezőnél csapataink tegnap nagy erőltetéseket kaptak és Majdanánál döntő csapást mértek az oroszokra, akik északra menekültek. Az alsóbiztraökörmezői országúton néptökeink nagy csapatokban hozzák az orosz foglyokat Huszt felé. Az orosz foglyok száma állítólag ezernél több. Az oroszoktól elvettünk két ágyút, a menekülőket üldözzük.

Rahónál a körösmezői oroszokat teljesen megvertük, az oroszok riadtan futnak a jablonicai hágó felé. Körösmezőnél rendezik sora-

ikat. Kitérően állnak minden vonalon. Északkeleti Magyarország a legközelebbi órákban teljesen meg lesz tisztítva az ellenségtől.

Az Ökörmező mellett aratott győzelem után csendőreink hevenként orosz foglyot indítottak utnak Herince községből, egy ezred orosz gyalogságot pedig csapataink szállítottak be az elvett két orosz ágyúval együtt. Az oroszok Toronyán át menekültek. Besztercenaszódoból jött értesítés szerint csapataink abban a vármegegyében is nagyzerű sikerrel operáltak. Gróf Meran, Bukovina tartományi főnöke eljuttat, hogy a borgói szoroson keresztül Bukovinába jusson és elfoglalja hivatalát.

Három csatában vertük szét az oroszokat.

Szatmárnémeti, okt. 12.

Tegnap Nyegre László a máramarosi harcokról a következő kijelentéseket tette:

Az oroszokat a becskői csatában teljesen megvertük és szétszórjuk. Megverésük után pánikszerűen menekültek. Az ezután következő csatározások nem ütközetek többé, hanem hajóvadászatok, a hegyek közé menekült spróbb csapatokra. Megállapítható, hogy Máramaros vármegye területén egy tömegben nagyobb orosz csapatok nincsenek. Az oroszok a Fehér-Tisza torkolatánál három csoportra osztottak. Az egyik a Fekete-Tisza völgyéből átszaporított északnyugatra

a Tarac völgyébe és Taracköz felé tartott. A másik a Klava völgyén Lonkára ereszkedett, a harmadik a vasúti vonal mentén tartott Sziget felé. Az első sereget Hosszmezőnél vertük szét, a másodikat Becskónál, a harmadikat Rahónál semmisítettük meg. A befűrd oroszok számáról nem nyilatkozhatom. Főként lovasságuk volt nagy és tűzérségük, gyalogságuk kevés. Parancsnokuk Macsuroff generális volt.

Hét ütközet volt Máramarosban

Szatmárnémeti, okt. 12.

Nyegre főispán ma kijelentette, hogy Máramarosmegyében nincs többé számbevehető orosz erő. Apróbb csapatok portyáznak a hóborította, veszedelmes hegyek közt, de összeköttetésük kifelé nincs. Egy önálló csapat tört be, mely a maga szakállára dolgozik és igyekszik boldogulni úgy, ahogy.

Tegnap ott voltam az első közt, akik a visszaserzett Nagybecskőbe bevonultak. A falu alatt egymást érték az orosz holtestek, elhullott lovak, tört fegyverek. Az oroszok a vasúti állomást és a 196. számú órházat petróleummal fölgynitották, mind a két épület porrá égett. Folytonosan havazik. Eddig Máramarosban hét ütközet volt. Az oroszokat mindenütt szétvertük.

Offenzivánk Szerbiában.

Eszék, okt. 12.

A határról érkezett hírek szerint Szerbia belsőjében nagy heveséggel folyik a harc, Krupanjától délkeletre. A szerb csapatok nagy bátorsággal dacra, azok a kísérletek, amelyeket szerb részről csapataink által megaxálva tartott és stratégiailag rendkívül fontos magaslatok ellen intéstek, megállítottak. A szerbek ismételt rohamait a miénk véresen verték vissza.

Az utóbbi napokban ismét heves harcok voltak, amelyekben a szerbek rendkívül sok embert és munitiót veszítettek.

Néhány nap óta rossz az időjárás, de hideg dacára csapataink egészségi állapota és hangulat változatlanul kitűnő.

A szerb hadsereg ereje megtört.

Bécs, okt. 11.

Egy ideérkezett személyiség, aki október 2-án Niaben időzött, a

következőket meséli a szerbiai állapotokról:

— Niában igen nyomott a hangulat. A halálesetek számlakézama egész Szerbiában igen nagy. A katonatisztek nem tagadják, hogy a szerb hadsereg ereje meglőrt. Vesztesége több mint százezer ember. Oroszellenes mozgalom érényesül, amellyel a kormány nem bír szembeállani. György életveszélyesen megbetegedett, Sándor trónörökös könnyen megsebesült. Éhínség nincs, mert Egyiptomból és Franciaországból elegendő mennyiségű élelmiszert hoztak. Az országban sok francia pénz is van forgalomban. Az osztrák és magyar foglyok, akiknek száma egyébként elenyészően csekély, Ukrajnában vannak. Az osztrák magyar ágyúk seholsem láthatók. Péter király ellen általános az elkéserség. Nem lehet megtudni, hogy Péter király hol tartózkodik.

Hivatalos jelentés Antwerpen bevételéről.

Berlin, okt. 12.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Mindössze tízenkét napig tartó oszrom után kezdünkbe került Antwerpen, minden erődjével együtt.

Szeptember 28-án esett az első lövés a külső erődvonal ellen. Október 1-én vetők be rohammal az első erődöket. Október 6-án és 7-én kell át gyalogságunk és tüzérségünk az erőse megáradt és a legelső helyen 400 méter széles Néthe folyószárazon.

Október 7-én a hágal egyezmény értelmében bejelentették a város lövelését. Miután a parancsnok kinyilatkoztatta, hogy vállalja a felelősséget a bombázásért, tehát éjjelkor október 7-ről 8-ra virradó éjjel megkezdődött a város lövelése. Egyidejűleg a belső erődök ellen is megkezdődött a támadás.

Már 9-én reggelre bevettük a belső vonal két erődjét és délután minden komolyabb ellenállás nélkül megszállhattuk a várost.

A valószínűleg erős védősereg eleinte hősiesséssel védelmezte magát. Mivel azonban végül gyalogságunk és tengerész hadosztályunk rohamával, ugyiszintén hatalmas tüzérségünk hatásával szemben nem érezte magát elég erősek, teljes rendellenességben menekült.

A védőseregben volt egy legutóbb érkezett angol tengerész-hadosztály is. Ennek kellett volna — angol lapok jelentése szerint — a védelem gerincét alkotnia.

A belga és angol csapatok felbomlásának okát mutatja az a körülmény, hogy az átadás iránti tárgyalásokat a polgármesterrel kellett folytatni, miután semmiféle katonai parancsnokság sem volt található.

Az átadás megtörténtét Antwerpen eddigi kormányzósági karának főnöke erősítette meg.

Az utolsó, még át nem adott erődöket csapataink megszállták.

A foglyok számát még nem lehetett áttekinteni. Sok angol és belga katona Hollandiába menekült, ahol őket internálták.

Mindenféle készlet óriási tömegben jutott birtokunkba. Meghódítottuk tehát az utolsó belga erődöt, a „bevehetlen Antwerpen”. A támadó csapatok rendkívül felszá-

tot oldottak meg és hősiességét a császár szívalalmazta, hogy vezérének, Beseler gyalogsági tábornoknak a Pour le merite érdemrendet adományozta.

Proklamáció Antwerpen lakóihoz.

Brüsszel, okt. 12.

A Wolff ügynökség jelent: Beseler tábornok az antwerpeni oszromló csapatok parancsnoka a következő proklamációt becsátotta ki:

Antwerpen lakói! A német hadsereg győztesen érkezik városotokba. Egyetlen polgárnak sem lesz bántódása, tulajdonában semmit sem fognak megsérteni, ha távol tartjátok magatokat ellenséges aktusoktól. Minden ellenségeskedést azonban a hadi jog alapján fogunk büntetni és az esetleg szép városotok elpusztítását is maga után vonhatja.

A román király halála.

Proklamáció a néphez.

Bukarest, okt. 12.

Románia alkotmányának 86. szakasza értelmében az új király eskütelésére a szuverén hatalmat a nép nevében a minisztertanács gyakorolja, amelyet azonnal egybehívtak. A minisztertanács tegnap délután két órára egybehívta a kamarákat s ezen az ülésen meg végbe a nagy aktus, amikor az új király leteszi az esküt az alkotmányra.

A hivatalos lap, a Monitorul Oficial kiadta kiadása a kormány-nak a néphez intézett következő proklamációját közli:

„Románok! Románia elvettette nagy királyát, I. Károlyt, s királyság megalapítóját. Majdnem félszázadon át az ország-nak szentelte minden erejét, s mellyel isten megáldotta és csak a halál veletl végei fáradszón és gyümölcsöző munkásságának. Az elhunyt fényes példája az odaadásnak a nép iránt, amelynek vezetése hivatva volt. Pontos kötelességtudásával és érényével a román nemzet történelmének könyvében a legdicsőségesebb lapot írta. A harc-téren tanúsított vitézsége újra élesztette őseink dicsőségét és hősiessége biztosította az állam létét, megrendíthetetlen alapon a haladás terén. A haza örökös halála lesz iránta szerencsés uralkodásának jóírtelményeért és a nemzet ezekben látja a jövő virágzásának zálogát. I. Károly munkájával elválaszthatatlanul összeforrasztotta a dinasztiát a nemzettel és ezen a gyásznapon minden román érzi, hogy kötelessége a trón szeretett örökösére kora szegényre, aki meg fogja találni a nép szeretetében és bizalmában nemcsak vigasztalást, hanem a népetől jövő reményeket is. A haza fájdalma, hanem egy-szersmind új erők forrását fogja lenni nagy és nehéz küldetése teljesítéséhez, amelyre hivatva van. Ugyanazokkal az érzelme-kek ellelve, amelyek dicsőséges nagybátyját lelkesítették, az új király folytatni fogja tevékeny-

gét, amely arra irányul, hogy a román nemzet küldetésének megvalósulásához vezessen.

Románia jövő politikája.

Berlin, okt. 12.

Károly király halálát itt személy szerint igen sajnálják, mert a király, mint Hohenzollern, rendkívül nagy tiszteltnak örvendett. De politikai okokból is mély részvételt fogadják Károly király halálát, mert az uralkodó nehéz időkben kiálló államférfiúnak bizonyult. Azonban mégis mértékadó körökben az a meggyőztető ézés uralkodik, hogy a király éppen utolsó napjait használta föl arra, hogy Románia politikáját most is a megfelelő síre állítsa be. Megvannak győződve róla, hogy sem a trónörökös, sem más nem gondol arra, hogy minden biztosíték nélkül kockáztassa Románia jövőjét.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október. 13. Kedd. Róm-kath. Kálmán vt. Protestáns Kálmán vt. Görög-orosz Szeptember 30 Gergely pk. Nap-kelet 6:15 perkor nyug-szik 5:16 perkor.

Időjárás. Változókéony és hűvös-ülő várható, helyenként csapadékkal. Sürgönyprognózis: Változókéony, hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 16.5 C.

— Az alkoholttermelés korlátozása. A kormány háborus rendelkezései közül kétségtelenül egyike a legörvendetesebbeknek az az intézkedés, amellyel tagnap tiltotta a búzából és a rozsból való szeszfőzést, valamint a kukorica és burgonya felhasználását is korlátozta. A lakosság a főleg a szegényebb néposztályok szempontjából csak az a kifogás emelhető, hogy a rendelet a mezőgazdasági szeszfőzések előszerűtlen tápanyag felhasználását nem korlátozta olyan mértékben, mint ahogy szükkeges lett volna. A rendelet szerint ugyanis a burgonyát feldolgozó szeszfőzések a tavalyi mennyiség nyolcovan százalékát a kukoricát feldolgozó ötven százalékot, végül a mindketőt felhasználó mezőgazdasági szeszgyárak tavalyi termelésük hatvanöt százalékát termelhetik a a folyó évben, ezzel szemben előszérinek találtak volna, ha a kormány teljesen szünteti a mezőgazdasági szeszfőzést s így a föltétlenül szükséges burgonyát a népesség részére biztosította volna.

— Menjenek haza a menekültek. Seregeink diadalmos előnyomulása következtében a magyarországi északi és keleti vármegyékben minden veszedelem megszűnt. A belügyminiszter a legszegényebb körű intézkedéseket teszi, hogy az orosz betörés folytán lakóhelyeikről elmenekültek, oda visszatérjenek és ismét megkezdjék a mindennapi élet munkáját. Ezek közül sokat, akiknek pénzük nincs és ezt a tartózkodást igazolvánnyal igazolják, lakóhelyükre ingyen szállítják vissza.

— Táborban levő katonák részére küldött szeretetadomány. A makói DMKE teányifjúsági egyesület a napokban küldötte el a hadsegítő hivatalnak első szállítmány adományát, mely állott 70 darab hősp-

kából, 50 darab hasmelegítőből, 80 pár érmelegítőből, 60 pár térdvédőből. Az egyesület vezetősége ezután is kéri azokat, kiknél kész munkák vannak, hogy azokat mielőbb beadni legyenek szivesek.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Szabó József 1 hónapos, Lele Mihály József 12 napos, Hári Viktória 10 hónapos, Fodor Julianna özv. K. Szabó Istvánné 73 éves, Ferenczi Anna özv. Juhász Ferencné 67 éves, Willinger fia 1 napos, Burunkai József Antal 19 hónapos korában.

— Tisztelettel értesitem a szülőket és gyámokat, hogy az ősi táncanfolyamot október hó 20-án megkezdem. Beiratkozni bármikor lehet Barsay-utcai házamnál.

Tisztelettel: Érdeky József, okt. táncanló.

A város ügyei.

Közgyűlés a városnál.

Makó város képviselőtestülete ma délelőt tartotta meg rendezt havi közgyűlést dr. Galambos Ignác polgármester elnöklété alatt, amelynek lefolyásáról számolunk be:

Előnk a közgyűlést délelőt 9 órákor nyitotta meg.

Elő tárgyként szerepelt Tarnay Ivor képviselő indítványa aki a harcban elesettek özvegyei, árvái, továbbá a háboru miatt keresetképtelenné lett, vagy a megélhetésében veszélyeztetettek segítésére 5 százalékos pótdadó megszavazását indítványozta.

A képviselőtestület az indítványra következő határozatot hozta:

Makó város közönsége tudatában azon kötelességének, mellyel a harcban elesettek özvegyei, árvái, továbbá a háboru miatt keresetképtelenné, vagy a megélhetésükben veszélyeztetettek iránt viseltetni tartozik a kötelességeknek hazafias és emberbarátirésével mindenben eleget kíván tenni s eleget is tesz, minthogy azonban a képviselőtestület tudomása szerint Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága a szóban forgó célra már 5 százalékos megyei pótdadó kivetését elhatározta s e megyei pótdadó Makó város lakosait is terheli, számolva különösen a mostani nehéz időkben a polgárság minden oldalról igénybe veti teherviselési képességéről, a képviselőtestület úgy látja, hogy ha a lakosoknak az 5 százalékos megyei és 5 százalékos városi segélyadót viselni kell, azzal sokak szolgáltatási képessége kimerülhet, épen azért és mivel a harcbavonultak hozzátartozóinak segélyezéséről törvényes intézkedések vannak a ennek alapján a segélyre jogosultsággal bírók segélyeztetnek is, tehát abból folyó ag ha a képviselőtestület az indítvány értelmében ezáltal határozatot nem hoz a segélye szorúokra egy időre hátrány nem származna, a képviselőtestület az indítványra most érdemi határozatot nem hoz anél is inkább, mert az egyenlő teherviselés elvével szemben igazságtalan is lenne, hogy míg a megyebeli községek és birtokosok e címen 5 százalékos adóval terheltek, addig Makó város lakosai 10 százalékos segélyezési adót

lennének viselni, hanem felkéri Csapádvármegye alispánját, hogy Makó város polgárai a megyei 5 százalékos segélyezési adó viselése alól mentesíttessék, minnek megtörténtével a város közönsége az indítvány értelmében határozni fog és a megnyilvánuló szükséghez képest segélyezni fogja a harcban elesett fősínek gyámoltására szorult hozzátartozóit és mindazokat, kik a háború miatt keresetképtelenné váltak, vagy megélhetésük veszélyeztetve van.

A tanácselőterjesztést felt az úresszédben levő pénztári tiszt, mérnöki és irnoki állások betöltésére. A képviselőtestület kérelmet határozott, hogy az alispánhoz előterjesztést tesz, miszerint ezen állásokra, tekintettel a mai viszonyokra, csak később, a viszonyok jobbrafordulásával hirdessen pályázatot. Ugyanígy határozott a II. kerületi orvosi állás betöltésére vonatkozólag is.

A polgármester helyettesé az árvászéki elnöki teendőkhöz Paku Imre árvászéki I. ülnököt választotta meg, míg a polgármesteri helyettesítéssel az esetre, ha ebben a főjegyző akadályozva van, Szokovics János adóügyi tanácsnokot bízta meg.

Dr. Bán Zsigmond volt főjegyző, Vajda István volt főpénztáros és Czizeldrom Lajos volt alszámvevő nyugdíjigényük megállapítását kérték, amire vonatkozólag a képviselőtestület kimondta, hogy a határozathozatalt felfüggeszti a szabályrendelet jogerőre emelkedéséig és miseltől tanácsot, hogy majd akkor tegyen a nyugdíjakra javaslatot.

Ehatározta a képviselőtestület, hogy a bizottságokat, választmányokat az új szervezési szabályrendelet szerinti a novemberi közgyűlésen újra fogja alakítani, kivételével az iskolaszékek, amelyek tagjai 1916. június 1-ig vannak megválasztva.

Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy mérnöki teendőket a kereskedelmiügyi miniszterium felhatalmazása alapján Kovács Gyula királyi államépítészeti mérnök fogja végezni.

A Fröhling Mór által bérlet városi boltkelyeség bérbeadására új árverést rendelt el a képviselőtestület.

A virilis képviselők névjegyző kének tárgyalását a közgyűlés szombaton, 17 én délelőtti 10 órára tűzte ki. Ugyanezkor lesz a hírelesítő közgyűlés is.

A közgyűlés délben véget ért.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztrali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

Kiadó hagymaföld

sőldség, gabona és lucernának

Iritz Miksánál.

Bakalevél.

Szép mulatság volt ez!

Kedvez, bátorhangu, józü baka-levél jutott hozzánk. Egy sebesült katona írta a „bácsijának” — Makóra. A levél a szerb harcokról mesél s nagyszerű jellemzője annak a hangulatnak, amelyel a magyar fiúk a háborút állják. Senki se beszél a mi katonáink elkedvetlenedéséről, de ha valakinek eszébe jutna, olvassa el ezt a levelet, s megtudja, hogy miképen folyik ott lenn a „mulatság”. A levél eredeti formájában a következő:

Kelt Szabadka, 1914. okt. 8.

Kedves Bácsikám!

Leveled megkaptam, melyre im válaszolok. Így tehát már nem is hitted, hogy megvagyok. De hiszen bácsi, nem üt engem agyon még a mennykő sem látod, a osatáknak egész sorozatát éltem át, és egy jó formán jelentéktelen seben kívül nem kaptam semmit. Pedig hely, de sok bajtársam, aki körülöttem küzdött, hány van már, aki idegen föld hantja alatti nyugszik. És én még mindig megvagyok. Hely pedig bácsi hány-szor járt körülöttem a halál. A csakam háromszor lölték keresztül, egy golyó a hónap szíjamat vitte el, egyszer taáltam gojót az összehajtott pantalléromban. Most meg az ördög vigye a bolond gojót a karomon butt keresztül. Na de nem vágok elébe a történetnek, elmesélem, amit kértél, hogy hol sebesültem meg. A mint hallottad is, hogy a szerb atyfiak átjöttek a Szávnán. No hát könnyű volt nekik, mert egy lövés nélkül vonultunk vissza. Had örüljenek a nyomorultak, mert tudod Belgrádnál oly erős sáncok vannak, hogy nagyon nehéz volna onnat őket kipiszkálni. Azért vonultunk vissza, hogy onnat kieseljük. És osaku, yao sikerült a csel. Szörnyű jól voltak, magyar földön érezték bocskoraikat, győzelmesen nyomultak előre, mivel nem állt senki utójukba. Hanem aztán Opázuában megálltunk elöttük, de a szoroscsélenek megreszelték a dolgot, nem mertek megtámadni. Most kezdődött aztán a szerb tánc. Parancsot kaptunk, hogy föl a bajnet, neki a szerbnek. Hely bácsi, ha láttad volna akkor, hogy kicsoda a magyar baka, bizonyára engedékenyebben vezetnéd reggelent a „geleclibungot”. Mint a réi farkas, mikor tész-két háborgatják, r.hantunk neki a szerbnek, nem sokáig pufogtattunk, egy negyed óra múlva már csak egy szó hangzott, amelytől a szerb ugy reszket, hogy „Hurráh...” mint a sebzelt tigris, szuronyal mentük neki a bandának. „Srapner”-ek százával röpültek közénk. De ki bírta föltartóztatni a romboló vést erre az ellenség minden erőlködése hasz-talan volt, mint mindig, most som várták be rohamunkat, fegyvereiket elhánnya menekültek. Hely! szép mulatság volt az bácsi.

Mily szép lehetett a hétokba eres-teni a gojót, mint a nyulakat futtá-ban lövöldöztük el őket. Egész nap zavartuk vissza nyomorult hazájoz felé. Másnap újra kezdődött a mulat-ság. Megyünk előre, már akkor jól visszahúzódtak. A mi batalionunk éppen egy falu felé közeledik. Vaj-kának hívták. Mindössze annyi pa-rancsot kaptunk. „Fiúk a faluba szer-bek vannak”, mindenki szó nélkül tette föl a szuronyt, meri mi nem igen kedveltük a lövöldözést, a szu-ronyharó az a szép és hathatós, at-tól legjobban fél a szerb. Ismét óri-ási tüzzel fogadtak a következő pil-lanatban megosillant szemekink és szuronyaink, tíz perc alatt Bácsi már a szerbek dekungjait léptük. Szaladt a gyáva banda. Én kényelmesen le-terdepelék és egyiket a másik után szedem le hü fegyveremmel. Éppen egy híri horgas nagy rácnak adtam meg a végző kenetet, midőn bal ka-

rom egy ütést kap, mindjárt tudtam, hogy megréztáltak a gazemberek, abba kellett hagyni a mulatságot. A többiek zavarták tovább, ezáltal meg sem álltak, mintegy 6000 ret elfog-tunk, nagyrésze a Szávnába futt, sok meghalt csak kevésnek sikerült viss-zaszamenni. Ez volt a szerbek mulat-sága Magyarországon. Engem ide-hoztak Szabadkára gyógyulni. Ko-molyabb bajom nincs, csak 2 izmom tépett el a gojót. Ma már ott állok a gyógyulással, hogy egy hét múlva talán már újra verhetem a szerbeket. Hogy mikor megyek haza fele, vagy hogy egyáltalában megyek-e? azt nem tudom biztosan, hogy a had-kiegészítő Pesten van-e? biztosan ird meg bácsi, hogy ott van-e vagy Szolnokon, ha kapni találnék szabad-ságot, hogy hol jelentkezzek Szolno-kon vagy Pesten. De nagyon igye-kezz írni, mert az elmenésem már csak napok kérdése. Akkor majd fölkereslek, majd többet szóval.

Ölel szerető öcséd

Antal.

Uj rend a vasutakon.

A csomagforgalom kiterjesztése.

A kereskedelmi miniszter, mint a hivatalos lap közli, rendeletet adott ki a csomagforgalom kiterjesztése dolgában.

A rendelet szerint a további intéz-kedésig a belföldi forgalomban közör-ség és utánvételes csomagok 20 kilogramm súlyig és ugyanazon méretek határáig szállíthatók, mint béke idején. A belföldi forgalomban terjedelmes csomagok is küldhetők a megszabott magasabb súlytarifa mel-letti.

A sürgős és express csomagok a forgalomból továbbra is ki vannak zárva. A fenti korlátozások mellett ezennel Budapesten és vidéken is az ugy kincstári, mint nem kincstári postahivatalok, postaügynökségek és gyűjtőhelyek a rendes szolgálati időben korlátlan mennyiségben, illet-ve a béke idejére netán fennálló korlátozások mellett közönséges és utánvételes csomagokat, beleértve az élelmiszert, élesztőt, érepénzt és papírpénzt tartalmazó csomagokat is akadálytalanul felvehetnek.

A közigazgatási, kereskedelmi és üzleti nyomtatványokat tartalmazó, valamint a tanítás és művelődés céljaira szolgáló könyveket és más sajtótermékeket tartalmazó csomagok szintén 20 kg. súlyig adhatók fel. Utóbbiak Budapesten az 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9. és 10. számú postahiva-taloknál is feladhatók.

A fenti kiterjesztések Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való for-galomra is érvényesek azzal a különb-séggel, hogy ezekben a viszonyla-tokban „terjedelmes” csomagok nem válthatók. A tanítás és művelődés céljaira szolgáló könyvek és más sajtótermékek szállítását Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forga-lomban külön rendelet fogja szabá-lyozni. Ausztriával való forgalomban (kivéve Bukovinát Galiciát és Dalmá-ciát) Temes, Torontál és Srijem (Sze-rém) vármegyék részt is vehetnek. Ezek szerint tehát már csak Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Hajdu, Heves, Maramaros Szabolcs, Szatmár, Szil-ágy, Ugocsa, Ung, Zemplén vármeg-yeik területén levő hivatalok azok, melyek Wien hívtelével Ausztria területére magánosomagokat nem ve-hetnek fel, illetve amelyekhez Ausztriából magánosomagok nem küldne-tők. Kassa város területén működő hivatalok az Ausztriával való csomag-forgalomban továbbra is részt vehet-nek. A felsorolt 12 vármegyére vonat-kozó korlátozás a „szükséges csoma-gok”-ra nem vonatkozik, mert azok ez enlile t vármegyésnet Ausztriával való forgalmában továbbra is akadály-talanul küldhetők

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(627)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

A következő nap délelőltjén nyugtalanul sétált terweiben az öreg Morello herceg. Lábai bele-süppedtek a nesztifogó szőnyegbe és sápadt, feldult ábrázatát óriási velencei tükörök veriték vissza.

A fekete ébentárból készült bu-torzat egyikén nagy csomó ujság feküdt.

Aznap római lapok voltak ezek, melyeknek mindegyike az esti botrányról cikkezett és melyek legióbbje kiméletlenül elítélte a herceget s elégtételt követelt a megsértett cirkuszleányok.

Maga nemében páratlan volt a sajtó megnyilatkozása ebben sz ügyben.

Az ósrégi római hercegi család egyik előkelő tagjával szemben az idegenből Rómába szakadt ismer-tellen komédiás leányok fogták páriját.

Miért?

Mert a cirkuszbeli benfeetes újságrók is teljesen meg voltak győződve Márta ártatlanságáról s egy gyermekleánnyal szemben férfi fiának tartották Morello Vil-mos herceg támadását, annyival inkább, mert tettének rugója nem a család hírnevének megóvása, hanem pénzérdek volt.

Az öreg herceg idegesen nézett ki az ablak kristály tábláin.

A fiát várt, kit a botrány miatt magához hivatoit.

A karrarai márványból épült Morello palota előtt előkelő fogat állott meg. A kocsiból Vilmos herceg lépett ki s komoly, szinte haragos ábrázattal sietett fel a pa-lota lépcsőjén.

— Sokáig várta az magadra, ezót az öreg herceg, midőn Vil-mos herceg belépett. Azt hiszem atyád parancsára hamarabb is jö-heitél volna.

— A mai lapok ostobaságait futottam át, ezzel felt el az idő, viszonzá Vilmos herceg nyugod-tan.

— Ugy? Te ostobaságnak tar-tod azt a meghurcoltatást? szólt az öreg Morello herceg szigorú hangon.

— Nem is más, mint badar-ság!

— Az egész világon beszélni fognak erről.

— Nem az én szégyensem.

— Hanem?

— Atyámé!

Az öreg herceget, mintha tor-kon ragadták volna, ugy érintette ez a szó.

— Mit? Mit mondasz? Én va-gyok a botrány okozója?

— Igenis.

— Fin, ez egy kicsit sok! Így szembezálni atyáddal vakmerő-ség!

(Folyt. köv.)

A Zeidler-gőzmalomban szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára ko-csinként 2 korona, finomabb

3 " "

Árverési hirdetés.

Október hó 14 én, délután 2 órakor az Arad-csanádi vasút makói állomásán a következő tárgyak nyilvánosan eladottnak:
 6 dr. fres csirke ketrec 120 kg.
 1 bál új ponyva 24 kg.
 29 drb. acélső 268 kg.
 3 kredenc 81 kg.
 1 demlőn essenc 8 kg.
 1 láda sóborszesz 50 kg.
 Makó, 1914. okt. 10.

Babos,
 állomásfőnök.

Haszonbérbe kiadó

az ó bébai határban Makótól egy óra járásra a Zeidler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hegymatermés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Holler György ügyvéd, Deseffy-tér 7. és 10. sz. a.

Szép

cukor-paradicsom

naponta friss szedés kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és khorást már megkezdjük és

kristálytisza műjég

malmi irodánkban (36. telefonszám) megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 6. fill., ezen fölül mennyiségűnél 4fill.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

::: KÖNYVNYOMDA :::

: LAPKIADÓ VÁLLALAT :

Elvállal:

Eljegyzési kártyák
 Meghívók,
 Üzleti könyvek,
 Számlák,
 Levélpapírok,
 Borítékok,
 Névjegyek,
 Könyvek, folyóiratok,
 Gyászlapok és
 Falragaszok előállítását.

A
 MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
 a vármegye legelterjedtebb
 x x x x napilapja. x x x x

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben, házhoz hordva:
 Egész évre . . . 7 korona.
 Fél " . . . 3 K, 50 F.
 Egy óra 60 fill.

Vidékre, postán küldve:
 Egész évre . . . 14 kor.
 Fél " . . . 7 "
 Negyed " . . . 3 50 f.
 Egy óra 1 kor. 20 fill.

Hirdetéseket felvesz a
 o o o kiadóhivatal o o o

Telefon szám 124.

Telefon szám 124.

A KI gyomorbaiban szenved,
KI szédülést, rosszullétet
KI hányási ingert érez,
 étvágyhiány, gör-
 csőkben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle

**„NOVICUM“
gyomorcsöpppekkel.**

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum házisszer áldásos hatásáról
 Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISSZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen házisszer nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működését is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.
 Kovácsnán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
 járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcsöppjeit meg próbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek.
 Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.
 Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért.
 Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
 Silha József,
 hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM házisszer kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-
 gel 6 k 22 filléért BÉRMENTVE szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Arkos-Sepsiszentgyörgy,
 Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
 Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható:
 Szabados Ödön „Hunnia”
 gyógyszerárakban, Erzsébet-
 körút 56. sz.